

Økonomisk statusrapport

29. februar 2024

Innhold

Kommunedirektørens oppsummering.....	1
Skatteinntekter og renteutgifter	2
Bemanningsplaner	3
Økonomisk status pr sektor og stab	5

Kommunedirektørens oppsummering

Ved behandling av gjeldene økonomiplan og årsbudsjett ble følgende verbalforslag vedtatt:

«Kommunestyret ber om at det innføres rapportering av økonomisk status for kommunen hver annen måned, i tillegg til eksisterende tertialrapportering. Rapporten skal være kortfattet og synliggjøre økonomisk status i sektorene, samt kjente utfordringer og eventuelle tiltak. Tiltaket innføres for å gi politikerne en kontinuerlig løypemelding, slik at eventuelle nødvendige tiltak kan igangsettes tidlig. Rapporten skal deles med hele kommunestyret, og en kort muntlig orientering gis formannskapet og kommunestyret i første møte etter at rapporten er omfordelt.»

I økonomisk statusrapport er det fokusert på:

- utvikling i frie inntekter og renteutgifter
- bemanningsplaner og -behov
- sektorenes økonomiske rammer
- investeringsprosjekter

Det å komme med gode prognoser på årets skatteinntang og renteutgifter er vanskelig så tidlig på året. Det samme gjelder utviklingen i lønnsutgifter når vi ikke vet resultatet av årets lønnsoppgjør eller endringer i bemanningsbehov.

Den viktigste og største kostnadsdriveren er bemanning. Løpende kontroll på bemanningsplaner og endringer i behov er viktig. Det er innført hyppigere rapportering av bemanningsplaner og endringer i ressursbehov som følge av endringer i brukerbehov mv.

Statusen ved utgangen av februar tilsier at det skal være økonomisk kontroll på det fleste områder med unntak av sektoren for helse, mestring og omsorg. Regnskapsresultatet for 2023 viser at det er merforbruk innen denne sektoren, noe som også vil gjøre seg gjeldene i 2024. Det jobbes med å analysere årsaken. Det kan se ut til at årsaken ligger i underbudsjettering av variable lønnsutgifter til vikarer, overtid og ekstrahjelp. Dette vil vi komme tilbake til ved 1. tertial.

Korrigerende tiltak kort tid etter budsjettvedtaket og med usikre prognoser er vanskelig. Med tidlig og hyppig rapportering, eller «en kontinuerlig løypemelding», kan det være lettere å få til gode administrative og politiske prosesser for å vedta og gjennomføre korrigerende tiltak.

Skatteinntekter og renteutgifter

Skatteinntekter og inntektsutjevning for 2024 er budsjettetert med 817,7 millioner kroner. Dette utgjør 35,9 % av budsjetterte brutto driftsinntekter til kommunen.

Det meste av skatteinntektene kommer januar, mars, mai, juli, september og oktober. Inntektsutjevningen fastsettes når skatteinngangen fra forrige måned er kjent.

Nedenfor viser skatteinntekter januar og februar, og inntektsutjevningen for januar.

Akkumulert skatteinngang i forhold til periodisert budsjett				
Måned	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Januar	80 959	85 151	4 192	-4,9 %
Februar	83 335	87 896	4 561	-5,2 %

Tabell: Skatteinngang.

Akkumulert inntektsutjevning i forhold til periodisert budsjett				
Måned	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Januar	14 254	12 531	-1 723	13,75 %

Tabell: Inntektsutjevning.

Akkumulert skatt og inntektsutjevning i forhold til periodisert budsjett				
Måned	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Januar	95 213	97 682	2 469	-2,6 %

Tabell: Sum skatteinngang og inntektsutjevning.

Periodisering av budsjett er gjort med bakgrunn i regnskap for årene 2017-2021 og 2023.

Skatteinntekter i januar ligger 2,5 millioner kroner bak periodisert budsjett.

Det er fortsatt tidlig på året. Når reviderts nasjonalbudsjett kommer i mai vil vi få ny prognose fra Staten på hva vi kan regne med av skatteinntekter. Når skatteinngangen i september er kjent vil det være enklere å komme med god prognose for årets skatteinntekter.

Renter

For beregning av renteutgifter benyttes kommunalbankens renteprogner. Oversikt nedenfor viser hva som ble lagt til grunn i opprinnelig årsbudsjett for 2024 og det som kommunalbankens renteprogner viser i dag.

Renteutgifter	Årsbudsjett	Års prognose	Avvik fra
	2024	Februar	Årsbudsjett
Beløp i 1000 kroner			
Renter på ordinære lån - uten årets låneopptak	100 639	97 349	- 3 290
Renter på formidlingslån (Startlån)	29 452	26 654	- 2 798
Renter på lån for finansiering av årets investeringer	1 571	1 571	0
Låneomkostninger	150	150	0
Sum	131 812	125 724	- 6 088

Tabell: Renteutgifter.

Prognosen for renteutgifter i 2024 er positiv med 6,2 millioner kroner. Det er fortsatt tidlig i året og det er mange faktorer som kan påvirke kommende renteprogner (lønnsoppgjør, prisstigning og valuta mv).

Reduserte renteutgifter må sees mot reduserte skatteinntekter.

Bemanningsplaner

Sektor/stab	01.01	29.02	30.04	31.08	31.10	31.12
Kommunedirektør inkludert Samfunnsutviklingsstaben	7,5	7,5				
Sektor for teknikk og miljø	54,5	54,0				
Eiendomsstaben	80,0	85,6				
Sektor for skole	439,8	437,5				
Sektor for barnehage	135,6	136,4				
NAV Elverum	24,0	24,0				
Sektor for kultur	31,8	32,8				
Sektor for helse, mestring og omsorg	664,4	670,0				
Personalstaben	5,5	5,5				
Service- og IKT-staben	27,2	25,4				
Økonomistaben	22,6	22,6				
Totalsum	1 492,9	1 501,3				

Tabell: Bemanning i Elverum kommune fordelt på sektorer og staber.

Årsak til endringer i bemanningsplaner:

Kommunedirektør inkludert Samfunnsutviklingsstaben:

Ingen endringer i årsverk og bemanningsplan.

Sektor for teknikk og miljø:

Ingen endringer i årsverk og bemanningsplan.

Eiendomsstaben:

I handlings- og økonomiplan ble det feilaktig oppgitt 80,0 årsverk med virkning fra 1/1. Tallet skulle vært 81,4 årsverk. I dette tallet inngår reduksjon med 1 årsverk som følge av naturlig avgang. Avgangen som er et innsparingstiltak, skjer imidlertid ikke før 1. april. I tillegg er det tilsatt 3,2 årsverk faste renholds vikarer, jf. KS-vedtak 110/23 om tilsetning av faste vikarer i ressurspool i stedet for bruk av rammeavtale.

Sektor for skole:

Reduksjon fra 1.1. skyldes innsparing ved pensjonsavgang på 1 stilling, samt korrigerende av justering av grunnlagstall fra handlings- og økonomiplanen.

Sektor for barnehage:

Økning skyldes nye vedtak om ekstra ressurser knyttet til barn med behov for spesialpedagogisk hjelp og barn med funksjonsnedsettelse.

NAV Elverum: Har rammer for 24 årsverk fra januar, og øker med 1 årsverk fra 01.07.24 grunnet vedtak om mottak av 75 nye flyktninger i 2024. Vi har pr i dag 25 faste ansatte, og vedtatt nedbemanning blir gjennomført gjennom året, hvor det ikke settes inn vikarer ved fravær og eksisterende ansatte ivaretar økningen av nye flyktninger fra 1. juli.

Sektor for kultur:

I handlings- og økonomiplan ble det feilaktig oppgitt 31,8 årsverk, det er budsjettert med 32,8 årsverk.

Sektor for helse, mestring og omsorg:

Økningen på 5,6 årsverk fra skyldes 2,6 årsverk underrapportering ved telling 1.1.2024. Årsarbeidstid endres gjennomåret og har økt med 1,98 siden 1.1. Elverum kommunale legesenter har økt 0,2 årsverk for å håndtere administrasjon og ledelse. Tjenestekontoret har overbemannet 1,28 årsverk ut februar for å sikre opplæring i forbindelse med nyansatt. Det er budsjettdekning for årsverkene i bemanningsplanen.

Personalstaben:

Ingen endringer i årsverk og bemanningsplan.

Service- og IKT-staben:

I handlings- og økonomiplan ble det feilaktig oppgitt 27,2 årsverk med virkning fra 1/1. Tallet skulle vært 25,4 årsverk da salderingstiltak 43 - *IKT – avvente ansettelse av ressurs velferdsteknologi revidert* og salderingstiltak 46 - *IKT – reduksjon årsverk ved servicekontoret* skulle medføre reduksjon av henholdsvis 0,8 årsverk og 1 årsverk for 2024.

Salderingstiltak 46 - Service- og IKT-staben - reduksjon 1 årsverk ved servicekontoret er imidlertid ikke iverksatt.

Økonomistaben:

Ingen endringer i årsverk og bemanningsplan.

Økonomisk status pr sektor og stab

Kommunestyret ber om at det innføres rapportering av økonomisk status for kommunen hver annen måned, i tillegg til eksisterende tertialrapportering. Rapporten skal være kortfattet og synliggjøre økonomisk status i sektorene, samt kjente utfordringer og eventuelle tiltak.

Tiltaket innføres for å gi politikerne en kontinuerlig løypemelding, slik at eventuelle nødvendige tiltak kan igangsettes tidlig.

Rapporten skal deles med hele kommunestyret, og en kort muntlig orientering gis formannskapet og kommunestyret i første møte etter at rapporten er omfordelt.

Sektor/stab	Årsbudsjett 2024	Avviksprognoser				
		29.02	30.04	31.08	31.10	31.12
Kommunedirektør inkludert Samfunnsutviklingsstaben	23 560	0				
Sektor for teknikk og miljø	58 244	0				
Eiendomsstaben	78 659	930				
Sektor for skole	344 375	828				
Sektor for barnehage	187 690	-1 050				
NAV Elverum	77 164	2 200				
Sektor for kultur	44 691	262				
Sektor for helse, mestring og omsorg	627 009	13 287				
Personalstaben	15 092	0				
Service- og IKT-staben	30 058	302				
Økonomistaben	19 843	0				
Felles/finans/vann og avløp	4 289	-3 800				
Totalsum	1 510 674	12 959				

Tabell: Økonomisk avvik i Elverum kommune fordelt på sektorer og staber – i hele 1.000 kr.

Årsak til økonomisk avvik og eventuelle tiltak:

Kommunedirektør inkludert Samfunnsutviklingsstaben:

Ingen avvik.

Sektor for teknikk og miljø:

Ingen avvik.

Eiendomsstaben:

Økte kostnader til forsikring av bygg med 330.000 kroner som følge av prisøkning. Estimert merkostnad til finansiell leasing pålydende 900.000 kroner som følge av slutført prosjekt i regi av EKI, men også merinntekter i størrelsesorden 300.000 kroner som følge av nye leieavtaler med virkning fra 1. juli.

Sektor for skole:

Økning i utgifter på 828 000 kroner er knyttet til engasjement for å oppfylle vedtak og rettigheter for enkeltelever.

Sektor for barnehage:

Reduserte utgifter til driftstilskudd til private barnehager grunnet endret barnetall tilsvarende kr.1.050.000.

NAV Elverum:

Det er økning på 123 sosialhjelpsmottakere fra januar 2023 til januar 2024. 47 av disse er ikke flyktninger. Estimert koster dette 12 000 kroner i gjennomsnitt pr måned pr hovedklient. Dette gir et avvik på 564 000 kroner pr måned/6,8 millioner kroner pr år. Økningen er vanskelig å forutsi, men vi

ser at antallet har økt gjennom året, hvert år siden 2011. Budsjett 2024 er økt med 4,6 millioner kroner i økonomisk sosialhjelp fra 2023 til 2024. Vi melder derfor om et foreløpig avvik på kr 2,2 millioner kroner til økonomisk sosialhjelp pr 31.12.24. Med bakgrunn i økt antall sosialhjelpsklienter, samtidig som vi har redusert ett årsverk høsten-23 og ett årsverk fra 1/1-24 (til sammen to årsverk), øker restansene på saksbehandling og råd og veiledning til brukerne. Det er behov for å øke 2 veilederstillinger, som gir helårskostnad på 1,5 millioner kroner. Det vil fremmes egen sak til politisk behandling om økt bemanning i NAV.

Sektor for kultur:

Som følge av prisøkning og noe flere biler i 2023 vil det bli et merforbruk på forsikring i 2024 med 262 000 kroner.

Sektor for helse, mestring og omsorg:

Prognosen er svært usikker. Avvik mellom regnskap og budsjett 2023 er under analyse og det kan påregnes at det vil kunne gi tilsvarende avvik for 2024. Dette vil vi komme tilbake til ved 1. tertial. Slik prognosen ligger nå er det antatt et merforbruk med 1,5 millioner som skyldes overtid, ekstra innleie, vikar på grunn av økte behov hos brukere særlig i tilrettelagte tjenester og psykisk helse. Når det gjelder andre driftsutgifter er det antatt et merforbruk med 11,8 millioner som skyldes flere forhold. Rus og psykisk helse har fortsatt behov for ekstra tiltak med vektertjeneste for å sikre forsvarlig arbeidsmiljø for ansatte og en tryggere situasjon for beboere på Øvre Sandbakken med 3-4 millioner på årsbasis. Det har vært nødvendig å leie inn vikarlege fra vikarbyrå i påvente av tilsetting. Legevakten må krav til at ansatte har kompetanse innen akuttmedisin, og har begrenset tilgang på vikarer med denne kompetansen. Dette medfører at de må kjøpe vikartjenester for å sikre forsvarlig drift ved ferie og helligdag. Et enetiltak har behov for økt bemanning en periode. Budsjett til Vedsentralen er ved en feil trukket ut av budsjettet to ganger. Høyt sykefravær og ledige stillinger har medført ekstra behov for innleie av saksbehandler og kjøp av tiltak i barneverntjenesten. Utgifter til kjøp av mat er forventet å gi merforbruk, og det er svikt i inntekter knyttet til både salg av mat til hjemmeboende og praktisk bistand. Enkelte andre driftsutgifter gir også et mindre merforbruk.

Personalstaben:

Ingen avvik.

Service- og IKT-staben:

Salderingstiltak 46 - Service- og IKT-staben - reduksjon 1 årsverk fra 1.1.2024 ved servicekontoret er i prosess, men er ikke iverksatt. Det forventes at denne reduksjonen vil være gyldig fra juni 2024. Merutgifter for opprettholdelse av stillingen i perioden jan – mai 2024 forventes å gi en merkostnad på kr 302.000 (inkluderer fastlønn, feriepenger, pensjon og arbeidsgiveravgift).

Økonomistaben:

Ingen avvik.

Felles/finans/vann og avløp:

Inndekning av tidligere års premieavvik er 3,8 millioner kroner lavere enn det budsjetterte. Ubrukte midler sees sammen med midler som er avsatt til lønn- og pensjonsreserve for 2024.

Investeringsprosjekter

Investeringsprosjekt	Budsjett
1. TEKMIL - Gate,veg og park	700
2. TEKMIL - Rehabilitering av bruer	100
3. TEKMIL - Gatelys styring	1 400
4. TEKMIL - Styringssystem el-billadere	800
5. TEKMIL - Utbedring Gammelbrua	2 700
6. TEKMIL - Tyngre kjøretøy	-
7. TEKMIL – Eiendomsinngrep	200
8. TEKMIL – Gatelysinvesteringer	2 000
9. TEKMIL - Gang- og sykkelveger	2 000
10. TEKMIL - Avgiftparkering investering	0
11. EIENDOM - Elverum kapell - oppgradering og tilbygg	1 63
12. EIENDOM - ENØK tiltak	0
13. EIENDOM - Bolig til vanskeligstilte Vestsivegen	15 299
14. EIENDOM - Ydalirtunet 12 leiligheter	24 868
15. EIENDOM – Vestad skole	0
16. EIENDOM – Hanstad skole	5 000
17. HMO - Barnevern fagsystem	350
18. HMO - Ny traktor - vedsentralen	500
19. KULTUR - Biler - jevn utskiftning	-
20. KULTUR - Meråpent bibliotek	1 000
21. HMO - Signalanlegg Sætre sykehjem	-
22. HMO - Signalanlegg Jotuntoppen omsorgsbolig	-
23. SERVICE IKT - Investering IKT	2 850
24. SERVICE IKT - Investering VFT	1 265
25. ØKONOMI - Skyløsning økonomisystem	750
26. TEKMIL -Vann og avløp	30 000
Sum investeringer i varige driftsmidler	93 413

Tabell: Investeringsprosjekter i Elverum kommune - 2024.

Kommentar pr prosjekt i forhold til fremdrift og økonomiske rammer:

- 1. TEKMIL - Gate, veg og park**
Under planlegging, ingen kostnader forpliktet
- 2. TEKMIL - Rehabilitering av bruer**
Under planlegging, ingen kostnader forpliktet
- 3. TEKMIL - Gatelys styring**
Under planlegging, ingen kostnader forpliktet
- 4. TEKMIL - Styringssystem el-billadere**
Under planlegging, ingen kostnader forpliktet
- 5. TEKMIL - Utbedring Gammelbrua**
Under planlegging, ingen kostnader forpliktet
- 6. TEKMIL - Tyngre kjøretøy**
Under planlegging, ingen kostnader forpliktet

- 7. TEKMIL – Eiendomsinngrep**
Under planlegging, ingen kostnader forpliktet
- 8. TEKMIL – Gatelysinvesteringer**
Under planlegging, ingen kostnader forpliktet
- 9. TEKMIL - Gang- og sykkelveger**
Under planlegging, ingen kostnader forpliktet
- 10. TEKMIL - Avgiftparkering investering**
Utgår fra 2024, jfr budsjettvedtak for 2024.
- 11. EIENDOM - Elverum kapell - Oppgradering og tilbygg**
Prosjektet er overlevert fra entreprenør med midlertidig brukstillatelse. Gjenstående arbeider utomhus skal slutføres innen utgangen av 2. tertial.
- 12. EIENDOM - ENØK tiltak**
Ikke aktuelt med oppstart før tidligst i 2025 hvor det er avsatt 12,5 millioner kroner.
- 13. EIENDOM - Bolig til vanskeligstilte Vestsivegen**
Bygging pågår iht. kontrakt og vedtatt budsjett.
- 14. EIENDOM - Ydalirtunet 12 leiligheter**
Bygging pågår iht. kontrakt og vedtatt budsjett.
- 15. EIENDOM – Vestad skole**
Ikke aktuelt med oppstart før tidligst i 2025 hvor det er avsatt 10 millioner kroner.
Mulighetsstudie i prosess iht. vedtatt verbalforslag.
- 16. EIENDOM – Hanstad skole**
Tiltak under utredning, ingen kostnader forpliktet.
- 17. HMO - Barnevern fagsystem**
System er valgt og implementeres våren 2024.
- 18. HMO - Ny traktor – vedsentralen**
Ikke påstartet prosess.
- 19. KULTUR - Biler - jevn utskiftning**
Ikke budsjettert med kjøp eller utskiftning av biler. Rullering av biler internt foregår fortløpende.
- 20. KULTUR - Meråpent bibliotek**
Har startet prosess med å utarbeide kravspesifikasjon til anbudsrunde.
- 21. HMO - Signalanlegg Sætre sykehjem**
Planlagt anskaffelse i 2025.
- 22. HMO – Signalanlegg Jotuntoppen omsorgsbolig**
Planlagt anskaffelse i 2025.
- 23. SERVICE IKT - Investering IKT**
Prosjekter pågår.

24. SERVICE IKT - Investering VFT

Prosjekter pågår.

25. ØKONOMI - Skyløsning økonomisystem

Arbeidet med å kartlegge omfang av arbeidet er igangsatt, men sannsynlighet for en overgang til skyløsninger i løpet av 2024 er redusert.

26. TEKMIL -Vann og avløp

Pågår, ingen avvik.

Investeringsprosjekter som er igangsatt og videreføres fra 2023:

27. Eiendom – Vestad skole utvidelse mm. Kjøkken

Prosjektet ble ikke ferdig i 2023, og 1,5 millioner kroner i ubrukte budsjettmidler fra 2023 må overføres til 2024.

28. Eiendom - Etablering av nytt renholdsrom Moen sykehjem

Prosjektet ble ikke ferdig i 2023, og 0,5 millioner kroner i ubrukte budsjettmidler fra 2023 må overføres til 2024.

29. Eiendom - Utskifting av kjøle- og fryseanlegg ved sentralkjøkkenet

Prosjektet ble ikke ferdig i 2023, og 0,67 millioner kroner i ubrukte budsjettmidler fra 2023 må overføres til 2024.

30. Eiendom – Utbygging og ombygging EUS

Prosjektet ble ikke ferdig i 2023 da det gjenstår å kjøpe inn resterende inventar og utstyr til skolen. Det gjenstår også oppmerking og skilting av ny parkeringsplass samt montering av solavskjerming i klasserommene. 1,2 millioner kroner i ubrukte budsjettmidler fra 2023 må overføres til 2024.